

Beslutningsforslag nr. B 78

Folketinget 2023-24

Fremsat den 15. november 2023 af Steffen W. Frølund (LA), Steffen Larsen (LA),
Ole Birk Olesen (LA) og Alex Vanopslagh (LA)

Forslag til folketingsbeslutning om at sende nettilslutningsopgaver i udbud

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af 2024 at fremsætte lovforslag om at sende nettilslutningsopgaver i udbud, hvis de ikke kan udføres inden for 18 måneder.

Bemærkninger til forslaget

I juni 2022 indgik et bredt flertal i Folketinget aftale om en firedobling af produktionen af sol- og vindenergi på land og muligheden for en femdobling af energi fra havvindmøller (»Klimaaftale om grøn strøm og varme 2022 – Et grønnere og sikrere Danmark – Danmark kan mere«, stemmeaftale indgået den 25. juni 2022). Elektrificeringen af det danske samfund er et centralt parameter i opfyldelsen af målsætningen om 70 pct. reduktion af drivhusgasser i 2030. Men for at omstille til vedvarende energi i stor skala er det nødvendigt først at optimere, udbygge og styrke elnettet. Danmarks elnet har ikke holdt trit med udviklingen i retning af markant øget elektrificering og omlægning til vedvarende energi. At øge elforbruget kræver, at der sættes skub i udbygningen af Danmarks elnet, så kapaciteten kan komme til at afspejle behovet.

Forslagsstillerne opfordrer derfor regeringen til at fremsætte lovforslag om at sende nettilslutningsopgaver i udbud, hvis netselskaberne ikke kan klare opgaven inden for 18 måneder. Hensigten er at skabe en mere fleksibel og konkurrencedrevet udbygning af elnettet, så energisektoren kan nå sine reduktionsmål.

Elnettets nuværende kapacitet er konkret årsagen til, at vedvarende energiprojekter enten bliver udskudt eller helt opgivet, fordi de ikke kan blive tilkoblet elnettet. F.eks. fremgår det på Energistyrelsens hjemmeside i et »Hørings-svar til forudsætningerne for klimastatus og -fremskrivning 2022« fra Better Energy, at der alene på Lolland-Falster er blevet skrinlagt, hvad der svarer til 1,3 GW støttefrie vedvarende energiprojekter (www.ens.dk).

Investeringsefterslæbet betyder, at det ofte tager flere år, før vedvarende energi-projekter bliver tilsluttet elnettet. Konsekvensen er, at den grønne omstilling bremses, og at ellers indbringende projekter ikke tilsluttes. Desuden skaber det et u hensigtsmæssigt investeringsmiljø med uforud-

sigelighed og potentielt store, forsinkede tilpasningsomkostninger. Når elnettet ikke udbygges gradvis og på en stabil måde, opstår der hurtigt flaskehalsproblemer i de perioder, hvor det endelig sker, da private aktører så skal realisere udbygningsopgaver, der har hobet sig op over flere år, på kort tid.

At sende opgaver om nettilslutning i udbud vil bidrage til at reducere opbremsningen af vedvarende energi-projekter. Anlæggelsen af et 17 km langt elkabel til en solcellepark ved Aabenraa er et godt eksempel på, hvordan det at overdrage nettilslutningsopgaver til markedsaktører kan være en hensigtsmæssig løsning. Her tillod netselskabet N1, at Better Energy som energiudvikler selv kunne anlægge elkablet og derved blive i stand til at tilslutte solcelleparken langt tidligere til alles fordel (»Elnet-direktør tager flere chancer med sol og vind: »Hvis du går nogle år tilbage, så tror jeg, de fleste selskaber, herunder os selv, sad lidt passivt og ventede««, klimamonitor.dk, den 31. juli 2023). Denne løsningsorienterede tilgang bør appliceres på bredere, generelt niveau, så vedvarende energi-projekter ikke forsinkes unødigt eller i værste fald skrinlægges, når private aktører har interesse i at påtage sig nettilslutningsopgaven.

Udbygningen af elnettet er en kompleks opgave, som tager tid, hvor det for netselskaberne handler om hverken at investere for tidligt eller for sent. I første tilfælde risikerer netselskaberne at etablere elnet, hvor der ikke er behov. Omvendt begrænses forbrug og produktion, hvis der ikke investeres tilstrækkeligt og i rette tid. Forslagsstillerne mener imidlertid, at Danmark løber den største risiko ved at udvikle elnettet for langsomt. At sende nettilslutningsopgaver i udbud efter 18 måneder vil bidrage til, at der i højere grad udbygges gradvis og efter behov, så der kan komme skub i omlægningen til vedvarende energi.

Skriftlig fremsættelse

Steffen W. Frølund (LA):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at sende nettilslutningsopgaver i udbud.

(Beslutningsforslag nr. B 78)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.